N°. 2908

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 21 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 20 November.

Is het mogelijk een toestand te beoordeelen zonder op te klimmen tot de oorzaken, die hem voortbragten? Die vraag kwam ons telkens voor den geest bij 't lezen van het antwoord der Regering op het voorloopig verslag der Kamer, voor zooverre dat antwoord de politieke quæstie raakt. Het ministerie heeft die vraag geheel ter zijde gesteld, hetgeen haar eene zeer geriefelijke, maar volstrekkelijk valsche methode van redeneering verschaft. De menschen toch staan, zoomin als de gebeurtenissen, in de wereld alleen. Er zijn antecedenten, die ze vormden en die gevolgen hebben moeten. Een ministerie is geen aërolieth, die uit de lucht valt, zonder dat men weet van waar hij komt, noch wat hij op den aardbodem te verrigten heeft.

Het zegt: de Koning heeft ons benoemd. Ongetwijfeld, dat is het prerogatief des Konings, en niemand, die daarop inbreuk wenscht te maken. Maar die benoeming wischt de antecedenten niet uit; verre van daar, zij geeft er zelfs in zekere mate eenige bekrachtiging aan, althans in den drang der publieke opinie, omdat de Koning verondersteld wordt, en moet worden, zijne Staatsdienaren niet in den blinde te kiezen; maar omdat ze door en in de omstandigheden hem schijnen te zijn aangewezen.

Maar men kan zich van zijne antecedenten los maken. Niet altijd, het scheelt veel, en zeker nooit zoo spoedig als dat dikwerf door belanghebbenden verlangd wordt. Men werpt ze niet af, gelijk een kermispak als de maskerade is afgeloopen. Het groote tooneel der politieke wereld is te ernstig, te diep ingrijpend, dan dat een staatsman en een minister, wanneer zij optreden, zouden kunnen worden beschouwd anders dan in verband met hunne antecedenten.

En nogtans, wat zien we van dit ministerie? Wat heeft het gedaan sinds den dag, dat het aan 't roer van Staat verscheen? Het heeft gesproken, als ware het zonder verleden, plotseling, en schier zijns ondanks, door den wil des Konings, als een dondersteen, op het tooneel der wereld geworpen. Is dat waar? Of is dat niet liever volkomen valsch?

Wij betuigen gaarne de poging van 't ministerie te zien, om te breken met de oorzaken, die het voortbragten. Want het geeft bewijs, dat het konstitutionneel goevernement ten onzent zoo krachtig is gevestigd, dat daarop zij zelfs geen inbreuk kunnen maken, die door de bestrijders van onze Grondwet in de hoogte zijn getild. Maar van den anderen kant nemen wij even gaarne het [illegible] waar, dat de zucht om antecedenten te verzaken (nog steeds blijft wat ze zijn) moet, eene moeijelijke zaak. De eer, de waardigheid en zelfs de zedelijkheid der goevernementen vordert zulks.

Wat is, met het oog daarop, het antwoord der Regering op het voorloopig verslag der Kamer omtrent de politieke quæstie? Wat anders dan eene vruchtelooze poging om in de vergetelheid te brengen al wat aan de opkomst van dit ministerie is voorafgegaan? Personen en feiten, die een door 't geheele land bekende geur en kleur hadden, worden op den achtergrond geschoven, waar men ze tracht te verheelen, of komen niet te voorschijn dan in eene gedaante, die geleend is, gelijk een burgerman, die plotseling fortuin maakt, zich steekt in de kleeding van een edelman. Neemt men daarom den gelukkigen burgerman in vollen ernst voor een edelman op? Soms; ja, en slechts lang naderhand, als de burgerman door daden getoond heeft, dat hij een edel hart in zich omdraagt. Het ministerie is er niet aan toe om reeds nu door daden het bewijs geleverd te hebben, dat het treedt in de rij van regtzinnige staatslieden, die aanspraak hebben op het vertrouwen der ingezetenen. Bij gebrek van feiten heeft het slechts verklaringen aan te bieden, waaraan men, zonder onbillijk te zijn en iemands goede trouw te betwijfelen, groote waarde ontzeggen mag. Algemeenheden hebben in de politiek niet veel te beduiden; 't is de praktijk, waar het op aankomt. En, bij gemis van de ministeriëele praktijk, staan naast de verklaringen de praktijken, die de wording van 't ministerie zijn voorafgegaan en haar hebben voorbereid. De ministeriëele verzekeringen kunnen en mogen getoetst worden aan de antecedenten.

Van daar de aanmerkingen der Kamer. Zij neemt den geheelen toestand van personen en zaken. Zij weet dat twee hoofdpersonaadjes van 't kabinet zijn voortgesproten uit twee verschillende partijschappen, de anti-revolutionnaire en de utrechtsche. Het is bekend, dat beide fraktiën zich aan onze konstitutionneele orde van zaken niet weinig vijandig hebben betoond. Zij heeft gezien, hoe zij beide, in koalitie vereenigd, eerst hebben getracht het vorig ministerie te doen vallen door een opzweepen van het protestantsche deel der bevolking tegen het katholieke, en hoe, bij dien hartstogtelijken strijd, de Grondwet werd aangevallen uit een anti-katholiek kerkelijk gezigtspunt. Daarna, toen die aanval mislukt was, heeft men dezelfde partijschappen, wederom in koalitie zamengekoppeld, aan 't werk gezien, om, met loslating van de protestantsch-kerkelijke quæstie tegen de Katholieken, de quæstie van het onderwijs te misbruiken tot hefboom, waarmede men het ministerie-van Hall moest doen vallen en er dit voor in de plaats brengen. Ook daarbij kwamen, wel is waar, de protestantsche vooroordeelen tegen de Katholieken te pas, en werden zij aangewend, maar niet hoofdzakelijk, en slechts als onmisbaar ingrediënt tot verbittering der volksdriften. En om blijk te geven van den ernst, waarmede de quæstie van het onderwijs, te Utrecht, door de partijmannen, die de draden in handen hadden, werd behartigd, heeft ons de *Fakkel* geopenbaard, en die openbaring is door niemand gelogenstraft, dat de drijvers tweederlei petitiën in omloop hebben gebragt, petitiën voor de gemengde school en petitiën tegen de gemengde school. En ten spijt van dezen ergerlijken en bedriegelijken kunstgreep is men er niet in kunnen slagen, om een werkelijk beteekenend rezultaat te erlangen. De middelen gebezigd om een volksbeweging te veroorzaken en de uitkomst, die deze middelen hebben geleverd, toonen beide aan, dat het drijven der faktiën geen wortel in het volk en slechts partijbelang op het oog had. 't Was om den val van het ministerie-van Hall te doen. De organen van dit ministerie hadden 't openlijk aangekondigd. Zij spraken lang vooruit op een toon, als wisten zij aan wie de erfenis moest te beurt vallen.

Dan, ook deze aanvallen mislukten zoowel op de Kamer als op het goevernement. Men sloeg daarom een anderen weg in langs paden, aan 't oog van de publieke opinie onttrokken. Genoeg, Z. M. de Koning, bezorgd voor de godsdienstige belangen van het volk, koos mannen in den zin van 't kunstmatig opgewekt petitionnement. Het doel was bereikt, een nieuw goevernement was, door welke middelen dan ook, aan 't roer gebragt, gelijk zulks maanden en maanden vooruit in de ergerlijkste taal voor den onderlingen vrede tusschen de kerkelijke genootschappen, en voor het behoud van onze konstitutionneele instellingen was aangekondigd.

Ziedaar de oorsprong van dit ministerie. Kan en mag die oorsprong ter zijde gelaten worden? Is het mogelijk dit ministerie te waardeeren, zonder daarop te letten? Wie kan er buiten 't ministerie aan twijfelen? De Kamer althans niet. Al de vragen, die de bezorgdheid van de Kamer in het voorloopig verslag te kennen geven, veronderstellen zulks en zien op de antecedenten der ministerieëele personaadjes en op de feiten, die hun optreden zijn voorafgegaan.

En wat doet nu het ministerie? Het antwoordt geheel buiten den stand der quæstie, alsof aan zijne opkomst niets was voorafgegaan en niemand der opgetredenen ooit antecedenten had gehad. Dat is derhalve geen antwoord, en al wat wordt aangevoerd is bezijden de quæstie, of in strijd met de waarheid, of middellijke verzaking van een verleden, waaraan eerst de toekomst waarde kan hechten.

Wij behoeven dat niet in de bijzonderheden aan te toonen, want 't spreekt van zelf, omdat het in den aard der zaken ligt.

Ten slotte — de toon van het ministeriëel antwoord is bitter, en die bitterheid komt te meer uit door inzinuatiën tegen de Tweede Kamer, die, hoewel ontleend aan de ministeriëele pers, niet daarom juist grond hebben. Wij weten niet, en bewijs daarvoor is nog nooit aangevoerd, dat de Kamer beproefd heeft in de regten des Konings te treden. Desniettemin, die verdenking slingert het goevernement de Kamer te gemoet. Wij zullen niet vragen of het parlementair is, want dat is slechts een vorm. Maar wij willen vragen, of in Nederland geheime kabalen en intrigues, door ongekenden, die zich-zelven opdringen, in de schuilhoeken der duisternis gevoerd, te verkiezen zijn boven den loyalen strijd in het parlement door wettige en bekende vertegenwoordigers en ten aanhoore van Koning en volk gevoerd.

Wat ons betreft, het is bekend, wij houden niet van parlementaire beraadslagingen, waarin het slechts te doen is, om ministeriën door ministeriën te vervangen. Maar wij houden nog minder van kabalen, die volksbewegingen organizeeren voor een gelijk doel en langs kronkelwegen, die men niet naspeuren wil, ministeriën verdringen en mannen opvoeren, die men van eene andere zijde kent, dan zij zich in de ministeriëele betrekking vertoonen.

Wij hebben, in ons Nommer van 29 Oktober, aangeteekend, dat Nederland door de dood van Tollens, »een zijner grootste dichters verloren had." Wij hebben, bij die gelegenheid, betreurd, dat we niet konden uitroepen; »een held is aan de krijgsgelederen der waarheid ontvallen" — omdat de katholieke dichter in later leeftijd niet verwezenlijkt had wat men eenmaal van hem verwachtte; wij hebben betreurd, dat hem die genade niet had mogen te beurt vallen; we hebben te gelijk gewezen op eene daartoe min gunstige gedachtenrigting, als die zich in Tollens' dichtstuk *Aardsgezindheid* uitsprak, maar we hebben tevens de tijdsomstandigheden herinnerd, die een verschoonend, althands verzachtend oordeel over den dichter behoorden uit te lokken. Dit heeft iemand, die de rijmkunst beter verstaat dan de toch niet minder nuttige LEESkunst, aanleiding gegeven om wat hij noemt een *pendant* bij onze regels te leveren, en daarin ons niet onduidelijk te beschuldigen van »Nijd, Godsdienstwrake (?), Godsdiensthaat, Laster, Verbittering, Vete, Wrevellust en Spijt"; hij zegt bovendien dat de dichter, dien wij betreuren, het aan den tijd (»*Tijd*"?) heeft overgelaten om 's mans graf te »bezoedlen". Wij hebben intusschen te veel eerbied voor dat graf, om, bij de versch omgewoelde aarde, ons in eene diskussie te laten wikkelen: we volstaan, voor heden, met de betuiging, dat naar onze meening het *pendant*-vers niet slaat op ons artikel, en, in verband daarmede, geen anderen naam dan dien van berijmden onzin verdient.

Niet onbelangrijk, als eene bijdrage tot de geschiedenis des dichters, die in 1815 geroepen is geweest het volkslied voor het tot stand gebragte schoone Nederlandsche Koningrijk te schrijven, komt ons het volgend artikel voor, waarin Tollens' geboorte uit eene der oud-adellijke katholieke familiën van Vlaanderen herdacht wordt. Wij ontleenen het aan het Gentsche tijdschrift *De [illegible]*:

„Dezer dagen ontvingen de vrienden van Tollens in Noord- en Zuid-Nederland uit Rijswijk eenen brief, namens de familie Tollens, gedagteekend den 21 October, waarvan de inhoud smartelijk, maar tevens vol godsdienstigen troost was. Men las er in: „Het heeft den Almagtigen behaagd op heden tot „onze innige droefheid, onzen geliefden vader en behuwdvader, „den heer Hendrik Tollens Caroluszoon, in den ouderdom van „76 jaren, na een langdurig lijden, naar zich te nemen. Wij „danken Gods goedheid, die den ons zoo waarden overledene „zacht deed insluimeren tot een beter leven, zonder hem de „smart des doods te doen gevoelen. — Dankbaar voor 's mans „langdurig bezit, misgunnen wij hem de welverdiende ruste „niet, verzekerd als wij zijn dat het sterven hem gewin was. „Ons van uwe deelneming verzekerd houdende, enz."

„Wij hebben de overtuiging, dat geene tijding des doods van eenigen hollandschen dichter ooit meer deelneming dan deze in België heeft opgewekt. Wij kennen huisgezinnen, in Vlaanderen, die, toen onlangs de grijze zanger op zijn stil Rijswijk verjaarde, niet nagelaten hebben, door den [illegible] godsdienst vereenigd, voor zijne herstelling te bidden. Allen die het nederlandsch lief hebben, die de Dichtkunst beminnen, allen „wien neêrlandsch bloed in de aderen vloeit," hebben bij dit ontslapen diep gevoeld, dat Noord en Zuid te gener tijd in eenen dichtvader verloor. Hollanders en Belgen hebben bij dien rouw gevoeld, dat zij broeders waren en bleven.

„Men heeft ons gevraagd, hoe het kwam dat de [illegible] rouwbrief met een wapencachet was gesloten? Wij zijn daarop een antwoord schuldig. Wij weten het [illegible] mededeelingen over de adellijke afkomst eens dichters kunnen, uit zeker oogpunt aan-

schaamd, meer dan nutteloos schijnen: persoonlijke adel zoo als [illegible] talent, geldt alleen waarlijk hoog, ten minste over [illegible] elk ander blazoen: hij bezit eene onsterfelijke waarde; hij komt van God. Onzen landgenooten kan het echter niet onaangenaam zijn te vernemen, dat de stam des dichters op vlaamschen grond, uit ridders der oude dagen, is ontloken.

„Wij hebben vóór ons eene memorie liggen, opgesteld door den heer Th. Schellinck, dezer stad, oud-archivist van Sint-Baafs, genealogist en Tollens neef. In afwachting dat wij die in haar geheel mededee'en, zullen wij er de eerste en laatste regelen van schrijven:

„Het oude en edele geslacht Tollin, en Tollens is oorspronkelijk uit het ambacht van Axel, alwaar den Wouter Tollin bij den aanvang der XIVe eeuw de heerlijkheid van Adendijk kocht. Zijn zoon Mher Philip Tollin behoorde onder 't getal der ridders, die in 1328 met den grave van Vlaenderen, Lodewijk van Nevers, te velde trokken.

„Op hem volgen als burggraven van Aalst Jan Tollin, tot op een anderen Jan, dezelfs laatsten burggraaf. Deze had een broeder, met name Jakob, die gehuwd was met Jonkvrouw Margriete Willebaert, en omtrent den jare 1475 binnen Gent stierf. Deze Jakob Tollin zette het geslacht voort, en had verscheiden zonen.

„Jan Tollin, zoon van Jakob en van vrouwe Margriete Willebaert, was lang archier des hertogs van Burgondië Karel den Stoute, en van keizer Maximiliaen. Na den krijgsdienst verlaten te hebben, huwde hij Jonkvrouw Maria van Bouchaute, dochter des heeren van A pelvoorde, te Lovendeghem, alwaer hij in 1510 overleed. Hij droeg het wapen van het geslacht Tollin, zonder bijvoeging van hetgene des geslachtes van Popenrode, maar brak dit in 't ondersnuk met een zilveren klaverblad, dat hem ten helmstuk verstrekte. [Het is dit wapenzegel dat den gemelden rouwbrief sloot.]

„Zijn zoon van dezen Jan, was Pieter, baillju te Somerghem; op hem volgt Lodewijk, baillju van Lovendeghem, Ursele en Ronsele; Joris, zoon van dezen, was landbouwer te Ursele. Zijn afstammeling Francies, en dezes zoon Jan, dreven handel in lijnwaden te Bellem.

„Joris Tollens, zoon van Jan en Catharina Toebast, huwde Catharina de Beer, geboortig van Ronsele. Even als zijn vader dreef hij handel in lijnwaden, en zette zich [uit Sleydinge] te Gent in 't groot Gewat neder, ten einde dien handel te vergrooten, maar 't procederen bracht hem ten ondergang. Hij liet aan zijne zonen het penceelmaken leeren, vertrok zich na 't overlijden zijner vrouw in 1750, bij zijnen zoon te Rotterdam, met name Joannes Judocus, en stierf tien jaren daarna.

„Deze zoon was te Bellem geboren, en in 1745 naar Rotterdam vertrokken, ving er 't penceelmaken aan, en gelukte: hij voegde er een handel in verfwaren bij, die zijn zoon Karel Lodewijk Tollens, vader van Nederlands volksdichter, uitbreidde.

„Karel Livinus Tollens, tweede zoon van Joris, en dus cudoom des dichters, te Gent in 1730 geboren, dreef er in den Oudburg handel in verfwaren: hij werd door de Oostenrijkers den 14 November 1787 doodgeschoten. Onder zijne veertien kinderen, had hij eenen zoon, met name Ferdinand-Bernard, met kunstgevoel begaafd. Niet alleen was de jongeling een uitmuntend guitarist, maar er stak in hem een goed schilder, toen hij door eene ziekte, uit het onvoorzichtig aflekken zijner penceelen ontstaan, in 1796 weggerukt werd.

„Nog hedendaags bestaan er, van Joris Tollens, oud-grootvader des dichters, verscheidene mannelijke afstammelingen in de gemeenten Lovendeghem, Somerghem en Ronsele.

„Tot dus verre wat dit adellijk geslacht betreft. Wij zullen er bij voegen dat de Serbraemsteen, in de Onderstraat, in het midden der XIVe eeuw bewoond werd door Jan Tollin, burggrave van Aalst.

„Niet zonder belang is dan ook de volksdichter de plaats, mijner Ballade *Hemhyze en Willem I* (1578), waarin ik van den Tollin-steen, eigenlijk als Serbraemsteen bekend, gewaagde, als destijds de verblijfplaats der Bisschoppen van Yprd en Brugge, door Hembyze daar opgesloten.

„Er loopt eene onderaardsche gang,
Diep onder 't oude Tollin-steen,
In 't donker voort, naar 't stadhuis heen;
Het is er klam en naer en bang,
En alles in dit rampverblijf
Spreekt van geheim en wanbedrijf.

„De volksdichter was zijner stamwiege niet vergeten. Hij wijdde uit voller harte eene hulde aan het vrije en fiere Gent in zijne *Laatste Gedichten* (I, 1), in de Ballade: *De Voetval der Gentenaren*. Hij was dus op verre na niet onverschillig aan den bijval, dien zijne gezangen in Zuid Nederland ontmoetedeu.

„Met veel belang ging hij den vlaamschen letterkundigen gang van België, ook in zijne bijzonderheden, na. Hiertoe kwam het tijdschrift, dat deze regelen wel wil opnemen, te stade. Gaarne zocht hij zijnen kunstbroeder van het Zuiden toe: men weet wat eene hulde van Ledeganck heeft gewaagd. In een der brieven, die ik de eer had bij hem af te leggen, haalde hij ook met lof den dichter Van Beers aan.

„Uit hoofde dier genegenheid aan mijnen geboortegrond, die den achtbaren grijsaard bezielde, was mij 't Albumvers dubbel dierbaar, waarin hij mij toezong:

„Vaarwel, en breng des naneefs groet
Aan 't wijdberoemd en grijze Gent,
Daar is mijne voorzaats naam bekend;
Ik heb in de aadren belgisch bloed,
Vaarwel, ik drukte eens broeders hand,
Toen ik de mijne in de uwe sloot,
Verdeelde staatkunde ook ons land,
Ik bleef Van Duyses landgenoot.

„Dit blaadjen is geteekend uit Rijswijk, 26 September 1850.

„Pr. Van Duyse."

Z. M. heeft, op het ingediend verzoekschrift van den heer W. Ramann, direkteur der *Amsterdam-Hamburger-stoombootmaatschappij* alhier, bewilliging verleend tot wijziging van de statuten dezer vennootschap.

Z. M. heeft aan L. K. Turk vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van Stanislaus 3de kl., hem door den Keizer aller Russen geschonken.

Crediet-vereeniging. — *Maandelijksche balans, opgemaakt ultimo Sept.* 1856. 76 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 3,964,046.

Credit.

In portefeuille . . .	*f* 463,601.03	
Diverse debiteuren . .	» 115,084.83	
Cassa	» 5,799.82	
		f 584,485.69

Debet.

Gedane stortingen. . .	*f* 396,404.50	
Diverse crediteuren . .	» 141,770.05	
Balans	» 46,311.14	
		» 584,485.69

In disconto genomen . .	*f* 966,386.07
» » gegeven . .	» 923,500.98

De Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK Az.

De Directie.
BUCHLER.
L. KEYZER.

SCHIEDAM, 18 Nov. De Kommissie ter verbetering der broodprijzen en bestanddeelen heeft weder twee bakkers onder dezelfde voorwaarden aangesteld, als waaronder de eerste werkzaam is, doch dit aan de groote aanvraag onmogelijk kon voldoen.

GORINCHEM, 18 Nov. Heden was op de St. Maartens of groote beestenmarkt alhier ruim 5000 stuks vee aanwezig; welke voor het grootste gedeelte verkocht werden en wel de meeste voor belgische en voor fransche rekening. Kalfkoeijen en fokvee werden mede voor hooge prijzen afgezet.

KATWIJK AAN ZEE, 16 Nov. Gisteren namiddag ten 1½ ure is hier het kofschip *de Eendragt* gestrand, gevoerd door kapitein G. van Dalen, vertrokken van Newcastle den 7den Nov., bestemd naar Groningen en geladen met kolengruis. Deze bodem in de hevige branding komende is de reddingsboot dadelijk, onder het beleid van den kloekmoedigen koopvaardij-kapitein W. van der Plas, in zee gebragt met behulp van eenige wakkere visschersliedén te dezer plaatse en wel met dat gelukkig gevolg, dat de equipage van *de Eendragt*, die in doodsgevaar verkeerde, behouden aan wal is gebragt.

STEENWIJK, 17 Nov. De mazelen, die sedert geruimen tijd hier zoo sterk geheerscht hebben, dat naauwelijks de helft der kinderen de scholen konden bezoeken, en tot dus verre goedaardig waren, hebben thans een kwaadaardig karakter aangenomen, zoodat er gisteren vijf aan die ziekte bezweken kinderen ten grave gebragt zijn.

'sHERTOGENBOSCH, 18 November. In den afgeloopen nacht, omstreeks 4 ure, is een vervoerder van beer met kar en paard van de Havenkaai in het water gestort. Waarschijnlijk was hij op de kar gezeten, in slaap gevallen. Gelukkig waren in de nabijheid eenige personen bezig een schip te lossen, die door het geraas en geplomp in het water opmerkzaam gemaakt, te hulp snelden en hem, die reeds zinkende was, van een anders wissen dood redden. Ook het paard werd nog levend uit het water gehaald. Opmerkelijk is het, dat ongeveer een half jaar geleden, een dergelijk ongeluk met hetzelfde paard (hetwelk blind is, met denzelfde kar en pagement) op dezelfde plaats is voorgevallen. Toen echter kwam de voerman er jammerlijk bij om.

LEEUWARDEN, 17 November. Zaturdag jl. had de landbouwer Jan Krol, te Bergum, zijnen arbeiders last gegeven, 13 koeijen uit de weide naar den stal te brengen, waartoe zij een vaarwater, de Langemeer genaamd, moesten passeren. In plaats evenwel van, gelijk hun bevolen was, de koeijen in twee partijen over te brengen, deden zij ze allen te gelijk in een praam. Bij het overvaren, werden de beesten, door eene opgekomen hagelbui, eenigzins onrustig, waardoor het reeds te zwaar beladen vaartuig omsloeg en 11 van de 13 stuks vee verdronken. De oppassers wisten zich gelukkig te redden.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*: MADRID, 19 Nov. Den 12den dezer is het garnizoen van Malaga door de insurgenten onder het uitroepen der republiek aangevallen. De troepen hebben weerstand geboden en 5 insurgenten gedood, terwijl aan de zijde der troepen 7 man zijn gekwetst. De rust is weder hersteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Nov. Hoewel sinds eenige dagen de staatkundige toestand in veel helderder licht gekomen en de waarschijnlijkheid te meerderd is, dat de hangende moeijelijkheden betreffende Bolgrad en het Slangeneiland zullen worden vereffend, schijnen de zaken evenwel nog niet zóóver vooruit te zijn gegaan als de laatste tijdingen hadden doen vermoeden.

Zoo Rusland de gewigtige inwilligingen doet, waarvan sedert eenige dagen sprake is, zal dit echter, zoo zegt men heden, niet geschieden dan in ruil van eenige opofferingen door de andere mogendheden, van minder belang, wel is waar, maar toch van dien aard dat men het er niet spoediger eens over worden kan.

Evenwel zijn er heden ook gunstiger teekenen.

Zoo bevestigt het gerucht zich niet, dat Engeland weigeren zou de Zwarte Zee te ontruimen, zelfs als Rusland zijn eischen op Bolgrad liet varen.

Aan den anderen kant blijkt het duidelijk, dat de fransche regering niet voornemens is zich door de engelsche te laten leiden en aan de laatste het geheele voordeel af te staan, dat het verbond kan opleveren. In de perzische vraag voorál zal ons kabinet bij zijn stuk blijven. Feruk-Kan zal naar Frankrijk komen om er het onthaal te vinden, waarop zijn hoedanigheid van gezant eener vreemde mogendheid hem regt geeft.

Wat Perzië zelf aangaat, zoo blijft de zaak der inneming van Herat een vreemdsoortig raadsel. Eerst heeft men dat als een feit aangekondigd. Daarna is het tegengesproken; men heeft wel is waar beweerd, dat de perzische regimenten door eene verstandhouding met hun geloofsgenooten hadden kunnen doordringen in de vesting, maar dat zij ter nauwernood binnen gekomen er wederdoor de Afghanen met groot verlies waren uitgejaagd. Een andere lezing weder, wilde dat de Perzen wel degelijk meester gebleven waren van Herat en er de wreedste gruwelen hadden bedreven. Hoe den draad te vinden in dien doolhof van tijdingen?

Volgens een heden ontvangen dépêche zouden al deze lezingen waarheid bevatten en de schijnbare tegenstrijdigheid hierdoor te verklaren zijn, dat de opgegeven gebeurtenissen achtereenvolgens hadden plaats gehad. Het doordringen van twee perzische regementen en Herat en het verjagen van deze door de Afganen zou in Julij zijn voorgevallen, terwijl in September de stad door het geheele perzische leger zou ingenomen zijn.

Overigens zal men wel doen, geen onvoorwaardelijk geloof aan deze tijdingen te schenken. Men denke aan Kars en de tegenstrijdige berigten, welke in der tijd van daar ontvangen zijn. Zoo lang de aziatische steden niet door spoorwegen en telegraafdraden aan de beschaafde wereld verbonden zijn, heeft men dezelfde onzekerheid te vreezen.

Een tijding door den telegraaf van Konstantinopel aangebragt, heeft hier eenigen indruk gemaakt. Deze tijding behelsde, dat de engelsche kanonneerboot *Bager* een russiesch vaartuig had nagezet, dat turksche smokkelaarsscheepjes van de cirkassische kusten opbragt. Toen de *Bager* de zee van Azof wilde binnen varen, werd uit Jeni-Kale een kanonschot op die boot gelost. Eenigen personen willen in dat voorval nieuwe aanleiding zien tot een breuk tusschen Engeland en Rusland. Men mag het er echter voor houden, dat dit toevallig feit, twelk door een misverstand te verklaren of te verschoonen zal zijn, zulk groot gewigt niet heeft.

— Het *Journal des Débats*, op zijn beurt, gispt de houding der engelsche bladen tegenover Rusland, en verheft zich boven diens aanmatigingen, om den wil van het fransche kabinet te doen boven drijven in alle vraagstukken, welke nog hangende zijn.

— Omtrent het napelsche vraagstuk valt niets nieuws te melden. De hoop dat het op vredelievende wijze zal worden beslecht, wortelt zich vaster.

— De stoomboot *Seine* van St.-Petersburg met de rijtuigen van den franschen gezant graaf de Morny vertrokken, heeft onderweg schade geleden. Het galarijtuig is bijna geheel vernield; toen het aan stukken op de kaai te Havre werd ontscheept, zeiden de omstanders lagchende, dat men wel zien kon dat het een veldtogt naar Rusland gemaakt had.

— De bedevaarten naar het heilige land volgen elkander geregeld. Van Marseille zal den 27sten November eene nieuwe karavaan vertrekken om het Kersfeest te Jeruzalem te kunnen vieren. Overigens heeft de propaganda onzer katholieke missionnarissen dit jaar veel bedrijvigheid ten toon gespreid. Sedert Januarij hebben verscheidene fransche broederschappen ten minste twee honderd missionarissen, zoowel mannen als vrouwen, uitgezonden. Het grootste getal behoort tot het seminarie der vreemde missiën, tot de orde der Jezuïten en Lazaristen voor China, Turkije, Egypte, Syrië; tot een paar geestelijke orden, gevestigd te Marseille voor Australië; tot de orde der Sulpicianen voor Kanada. De heer de Maistre, heeft te regt gezegd, dat Frankrijks natie een natie van kruisbedevaarten zendelingen was.

— Men heeft berigten ontvangen van de fransche scheeps-divizie, die naar Siam vertrokken is en de heer de Montigny naar Bancakok overgebragt heeft, om een vriendschaps- en handelsverdrag met dit land namens Frankrijk te sluiten. De oorlogschepen de *Capricieuse*, de *Catinat* en de *Marceau* hebben den 8 Julij ll. bij den ingang der rivier van Siam het anker laten vallen. Den 12 is de *Marceau* naar Bancakok opgestoomd. Deze plaats, de hoofdstad der Siamezen, bevat, langs de rivier een plaats van ongeveer vijf kilometers, stelt 400,000 zielen, waarvan een groot gedeelte drijvende huizen bewoont, die op bamboesvlotten gebouwd zijn of wel in overdekte schuiten zich ophouden. Men weet dat deze gewoonte om op het water te leven in meer oostersche steden gebruikelijk is; onder anderen in Canton, wier drijvende wijken door de

reizigers beschreven zijn. Van hier de naam water-chineezen. Het paleis der beide Koningen (Siam heeft twee vorsten) de woningen der Mandarijnen; schoone pagoden verheffen zich op aangespoelde gronden lang den stroom.

Te midden van deze gebouwen onderscheidt men verscheidene katholieke kerken, waar fransche zendelingen dienst doen. De siameesche Regering duldt, ja beschermt zelfs de christelijke godsdienst, die in dat land vorderingen maakt. De handen-arbeid is er zeer goedkoop. De europeesche werklieden zouden zich niet weten te redden met de drie franken in de maand, welke een siameesch handwerksman verdient, die zich met rijst voedt en zeer weinig behoeften heeft. Overigens bewijst die prijs van drie franken per maand of een stuiver daags, dat de levensbehoeften in Siam uiterst goedkoop moeten wezen. Een heerlijk land voor renteniers!

— Volgens onderscheiden partikuliere berigten uit Madrid schijnt het, dat er aan het spaansche hof inderdaad een plan in overweging is, om de twee takken der dynastie onderling te verzoenen en hunne aanspraken op de spaansche kroon ineen te smelten. Sommige berigtgevers duchten dat bij die schikking, indien zij tot stand mogt komen, het konstitutionneele beginsel in meerdere of mindere mate opgeofferd zou worden, alsof dit beginsel in Spanje anders dan in naam bestaat.

ENGELAND.

LONDEN, 18 November. Het nieuws dat aller gemoederen bezig houdt is natuurlijk de benoeming van den heer Buchanan tot voorzitter der Noord-Amerikaansche republiek. Onze Regering wil in die benoeming het begin zien eener, flibustiers-heerschappij, en geeft zijdelings te kennen, dat de heer Buchanan, tijdens zijn verblijf te Londen als gezant der Vereenigde Staten, getracht heeft de britsche instellingen aan te tasten en de geschillen, tusschen beide regeringen ontstaan, een meer en meer hatelijk karakter te doen aannemen.

De *Morning-Post* doet bij deze gelegenheid uitkomen dat, wanneer de prezidentskeuze naar de antecedenten van den nieuwen prezident beoordeeld wordt, het oordeel daarover niet gunstig kan uitvallen; doch men mag veronderstellen, dat de heer Buchanan een andere gedragslijn zal volgen als prezident, dan als partij van het Zuiden. Te meer mag men dit aannemen omdat hij, wetende welke zware verantwoording voortaan op hem zal rusten, naauwkeurig wikken en wegen zal, alvorens tot handelingen over te gaan, welke door die verantwoordelijkheid in het oog van de geheele wereld de gewigtigste gevolgen zouden kunnen hebben.

Ook de *Times* is met deze benoeming slecht te vreden.

— De hagchelijke toestand, waarin Mexico verkeert, houdt de aandacht der Regering van de Vereenigde Staten zeer bezig. Indien Engeland en Spanje bij hunne vorderingen mogten blijven volharden kon het wel zijn, dat het kabinet van Washington zich genoopt zoude gevoelen zich in deze aangelegenheid te mengen.

— De geschillen tusschen Engeland en Nieuw-Grenada, welke thans tot het afbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen de betrokken Regeringen hebben geleid en van de zijde van het britsche kabinet tot dwangmaatregelen welligt aanleiding kunnen geven, zijn van ouderen oorsprong en dienaangaande deelt de *Morning Chronicle* het volgende mede: Voor 40 jaren, toen Columbia nog een Staat was, had de heer Mackintosh, een britsch onderdaan met de Regering van dien staat een kontrakt gesloten waarbij hij zich verbond, onder zekere voorwaarden, verscheidene stoombooten voor de vaart op de Magdelena rivier beschikbaar te stellen. Hij leverde ook werkelijk twee à drie stoombooten, welke de rivier bevoeren.

Het kontrakt was te Bogota gesloten, evenwel op een tijd, toen de prezident van de hoofdstad afwezig was. Deze wilde bij zijne terugkomst het kontrakt niet erkennen, ja hij ging later zelfs zoo ver, dat hij op eene der stoombooten liet vuren, welke daardoor in den grond geboord werd. Sedert dien tijd was geen einde aan de klagten en processen; en toen spoedig daarna Columbia in de drie afzonderlijke republieken, Venezuela, Ecuador en N. Grenada zich oploste, was het van het laatstgenoemde, waarschijnlijk om den wille der hoofdstad Bogota, waarvan de heer Mackintosh schadeloosstelling verlangde. Nieuw Grenada gaf onder andere gronden daartegen op, dat het alleen onmogelijk verantwoordelijk gesteld kon worden; het procederen duurde voort tot 1852, in welk jaar de gevorderde som van schadeloosstelling, benevens de intressen reeds verscheidene honderd duizende ponden sterling bedroegen. In dit jaar werd als dwangmaatregel door de engelsche Regering de eerste blokkade bevolen, waarop Nieuw Grenada, nadat van dien Staat eenige wijzigingen in de gevorderde som waren toegestaan, de schuld erkende en er in toestemde tot eene betaling van het kapitaal, de intressen er van jaarlijks af te lossen. Doch in den laatsten tijd, schijnt de Regering van Nieuw Grenada uit gebrek aan goeden wil of geld, die voorwaarden niet nagekomen te zijn, en daarom schijnt de britsche Regering voornemens ten tweede male het rezultaat eener blokkade te beproeven.

— Omtrent de door Kasper Redpath ten nadeele van den *Great Northorn Railway Compagny* gepleegde ontvreemdingen, leest men in de londensche bladen de volgende bijzonderheden:

»Na de in hechtenisneming van Redpath ontving de policie-opperintendant van Loxton bevel zich naar Weybridge te begeven, om er bezit te nemen van een landhuis en landerijen, welke Redpath in de stad bezat. In dit zeer prachtig verblijf, genoemd Messelingtonhouse, vond genoemde opper-intendant tien knechts, daaronder niet gerekend de koetsier en koeriers, die gewoon zijn Redpath op zijne buitenlandsche reizen op het vasteland te vergezellen. De kok ontving 30 £ jaarlijksch loon; ook de overigen dienstboden werden ruim betaald. Redpath heeft geen kinderen, maar eene vrouw, die volkomen onbekend was met de daden van haren echtgenoot en aan wie Loxton de reden van zijn bezoek heeft moeten bekendmaken.

Het huis is met den meesten smaak van huisraad voorzien; men heeft er schilderijen van beroemde meesters gevonden, zilveren schotels enz.; op een vrachtwagen zouden de kleederen en toiletzaken van mevrouw Redpath niet geladen kunnen worden. Al het huisraad is verzegeld; in den stal heeft men vier paarden gevonden en een brougham die 180 guinjes gekost heeft.

In een ander huis, dat Redpath te Chester-Terrace bezit, heerschten oneindig meer weelde en pracht. Het huisraad daarin gevonden is rijker dan vele der hotels van de hooge aristokratie en wordt op 35000 £ geschat.

Op het oogenblik dat hij in de dienst van de *Great Northern Company* trad, bedroeg zijn jaarlijksch traktement 100 £; vervolgens trad hij in de plaats van den eersten beambte tegen 500 £ traktement 's jaars. Hij behoort tot eene geachte familie en zijn broeder is een zeer verdienstelijk sollicateur. Ondanks de tallooze vervalschingen en de aanzienlijke sommen, die door zijne handen zijn gegaan, had Redpath bij zijne inhechtenisneming geen enkelen sovereyn ter zijner beschikking.

Eene zeer merkwaardige omstandigheid in de zaak van Redpath, kassier der bewuste spoorwegkompagnie is, dat hij in vriendschappelijke betrekking stond met William James Robson, die tot een twintigjarige deportatie is veroordeeld, wegens gepleegde ontvreemdingen ten nadeele van de kompagnie van het kristallen paleis. Beide waren kantoorbedienden van een bureau van den *Great northern railway* en spekuleerden zamen in effekten. Men vermoedt dat Redpath, immer in zijne ondernemingen ongelukkig, zich tot nieuwe vervalschingen heeft laten verleiden, welke zijne gevangenneming ten gevolge hebben gehad.

— In een der New-Yorksche bladen leest men, dat men zich met de zaak van Grellet en Carpentier niet meer bezig houdt en het aan de justitie overlaat hunne schuld te bewijzen; de fransche bevolking evenwel laat er zich nog aan gelegen zijn; en die bevolking bestaat uit twee kampen: de Grelletisten en de Belmontisten. De eersten, die denzelfden haat tegen het keizerlijke goevernement, den heer von Rotschild en alle groote kapitalisten voeden, beweren, dat Grellet en Carpentier niets anders hebben gedaan dan, in hun voordeel, de ongelijkheid der fortuin te herstellen en dat hunne daad zeer prijzenswaardig is. Den heer von Rotschild te bestelen is voor hunne oogen geen diefstal; trouwelooze kassiers zijn alzoo voor hen achtingswaardige en belangwekkende burgers. Het spreekt van zelf dat hunne uitlevering voor hen niet moeijelijk schijnt, vooreerst wijl er advokaten zijn die hen verdedigen, — een fraaije reden! — vervolgens, omdat de internationale traktaten het verbieden en de justitie der Vereenigde Staten onomkoopbaar is, — welk een sprookje! — en eindelijk, dat, werden zij naar Frankrijk terug gevoerd, zij openbaringen zouden doen, die van ontzetting de Miressen, Foulds, Pereries, Rotschilds en anderen, achter hunne portefeuilles zouden doen verbleeken. — Ten gevolge dier drie punten zouden de gevangenen het voorregt hebben om aan gene zijde van den Oceaan te blijven en met de kompagnie, waarvan zij dienaren waren, den draak te steken; althans dit zeggen hunne seiden, arme liedenen, die door hen in hunne staatkundige hartstogten geleid worden en hen in hunne maatschappelijke teleurstellingen troosten, en aan wie zij eenige slechte sigaren of eenige glazen Champagne geven, waarvoor zij ter belooning reeds den dag bepalen, dat de deuren der gevangenis zullen geopend worden, als wanneer Grellet een paruikmakers winkel en Carpentier eene hoeve zal koopen.

Wat de Belmontisten betreft, deze gelooven aan den eigendom, aan de zedelijkheid, aan den geest der traktaten, aan de wijsheid der regters en den werkzamen invloed van het huis Rotschild; zij herinneren zich dat de dieven van mevrouw de Caumont-Laforce en Sucillon, aan Frankrijk zijn uitgeleverd, en zij hopen dat dit voor het tegenwoordige hetzelfde zal zijn, om der wereld het schouwspel eener betreurenswaardige straffeloosheid te besparen.

Tusschen lieden van beide denkwijzen zijn er verscheidene weddenschappen aangegaan. Er is een Grelletist bekend, die gezworen heeft zijn baard en hoofdhaar te laten groeijen tot aan het oogenblik, dat Grellet in zijn barbierswinkel te Broadway hem op zijn gemak zal kunnen scheren; terwijl een Belmontist den eed heeft afgelegd, zijne vrienden op verscheidene kisten met Champagnewijn te zullen onthalen, den dag dat de maatschappij gewroken zal zijn.

— De laatste berigten uit China luiden gunstig voor de omwentelingspartij. Het schijnt dat door het leger van den pretendent Taepink, die zijn hoofdkwartier te Nanking heeft opgeslagen, meerdere voordeelen op de keizerlijke troepen behaald zijn en de geheele tartaarsche magt zich in de nabijheid van Peking heeft zamengetrokken, om de hoofdstad te verdedigen. Wat de provincien van het Hemelsche Rijk aangaat, deze moeten in groote verwarring verkeeren. De meerderheid der europeesche kooplieden die in de open havens hun verblijf houden, beweeren dat het tartaarsche vorstenhuis niet langer bij magte is de gevaren af te weren, die het van alle kanten bedreigen, en voorzien niet zonder levendige ongerustheid de zegepraal der opstandelingen. De engelsche bladen, die te Shangaï, te Honkong en te Canton inkomen, berigten hetzelfde en schijnen met ongeduld deze of gene ontknooping te verwachten.

De verzendingen van chineesche koelies naar de koloniën en naar Zuid-Amerika gaan op groote schaal voort.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 Nov. Volgens berigten uit Konstantinopel van 12 dezer, zou de gezant van Frankrijk, de Heer Thouvenel, de russischen gezant, de Butenieff, inlichtingen hebben gevraagd betreffende de nog met de Porte hangende quæstiën en een ontwijkend antwoord hebben ontvangen. Fuad Effendi was nog slechts tijdelijk minister van buitenl. zaken; de nieuwe minister was nog niet benoemd.

— De groote magt van onzen tijd, het stoffelijk belang, heeft twee staatkundige tegenstanders tot elkander gebragt. Oostenrijk en Sardinië hebben een spoorweg-overeenkomst gesloten, waarin de volgende hoofdbepalingen voorkomen:

De sardinische Regering verbindt zich om den spoorweg, van Novaro tot aan de lombardische grens van Buffalora voort te zetten; de Oostenrijksche, van haar kant, neemt de verpligting op zich dien weg van Buffalora tot Milaan te verlengen. Om deze twee lijnen te verbinden zal over de rivier bij Buffalora een brug gelegd worden op kosten der beide Regeringen.

In de *Augsburger Zeitung* leest men den volgenden brief uit Londen:

»Het is ligt te bevroeden, dat de alhier heerschende en steeds toenemende koelheid jegens de fransche Regering de zich in Engeland ophoudende fransche uitgewekenen met vreugde vervult; en zij verwijzen daarbij zegevierend naar hunne tallooze vlugschriften van vroegeren tijd, waarin zij, na het sluiten van het »onnatuurlijke verbond" tusschen Engeland en Frankrijk, het vroeger of later onvermijdelijke »verraad van het Bonapartismus" voorspeld hebben. Sedert de laatste veertien dagen is eene overgroote menigte kleine blaadjes onder de bevolking van Londen verspreid geworden, waarin aan de magthebbenden te Parijs den oorlog op leven en dood verklaard wordt. Een groot deel dier blaadjes is blijkbaar door fransche vlugtelingen gesteld, en wij zouden zelfs eenige bekende engelsche chartisten kunnen aanwijzen, die zich met het vertalen in het engelsch van eene geheele reeks fransche vlugschriften belast hebben, daar er onder de fransche vlugtelingen slechts zeer weinigen zijn, die in staat zijn éénen regel in de engelsche taal te schrijven. Het is echter de vraag of het den socialisten gelukken zal door zoodanige handelwijs alleen de tegenwoordige fransche regering bij het engelsche volk gehaat te maken; want in den regel is het afkeerig van *alles* wat fransch heet, en let daarbij zeer weinig op het onderscheid van politieke kleur."

BERLIJN, 17 Nov. De *Bund* berigt, dat de zwitsersche Groote raad in het kanton Neufchâtel de bondskommissie ontvangen heeft. Generaal Dufour moet naar Parijs een memorandum hebben medegenomen over het vraagstuk van Neufchâtel, benevens zeer uitvoerige instruktiën.

— De *Neüe pr. Zeitung* bevat een artikel waarin wordt aangedrongen op het herstel der stokslagen straf; het is niet de eerste maal, dat het wenschelijke daarvan door de zich noemende nationale partij wordt aangetoond. Stokslagen schijnen sedert *der alte Dessauer* tot de historische instellingen van Pruissen te behooren.

— De direktie van den Berlijn-Hamburger spoorweg, wier rijtuigen 1ste klasse reeds van verwarmingstoestellen, door middel van heet water, voorzien zijn, is voornemens voor de 2de klasse waggons te laten maken, die door een kagchel in het midden verwarmd worden.

De half-officieele *Preussische Correspondensz* behelst het volgende artikel:

»De zwitsersche drukpers schept, met weinig uitzonderingen, behagen in de meest onbeschofte smaadredenen tegen Pruissen en Duitschland. Dat vooral de dagbladen van Neuchatel daarin zouden wedijveren, was te voorzien. Het goede regt van Pruissen kan en zal door zulk eene handelwijs op losse schroeven gesteld worden. Wie lastert en scheldt vernedert slechts zich zelve

koninklijke Regering volhardt ongestoord op haren ernstigen weg, waarop het regt haar ter zijde staat, en langs welken de waarheid aan den dag komen en aan de stouw, hare wel verdiende erkenning verzekerd worden zal." Dit artikel heeft te Berlijn grooten indruk gemaakt.

— Uit St.-Petersburg wordt geschreven, dat de winter aldaar sedert eenige dagen was ingetreden. De Nerva is door ijs bezet; het vriest dagelijks; den 9den November (28 Oktober) stond de thermometer op 14° R., den 10den is er eenige sneeuw gevallen. In Rusland ziet men den winter altijd met vreugde komen, daar hij de gemeenschap per slede in het leven roept, een vervoermiddel dat behalve het nut voor de meeste kusten een aangename uitspanning is. Te naauwernood is de sledevaart dan ook begonnen en men ziet overal in de omstreken der stad pleizierpartijen in sleden over het sneeuwveld voortrennen. Dit jaar echter is de koude zoo vroeg begonnen, dat er kwade gevolgen door ontstaan zijn. Het kanaal van Ladago, dat dient om de levensbehoeften voor St.-Petersburg uit het hart des lands aan te voeren, is toegevrozen, voordat de laatste bezendingen in de hoofdstad aangekomen zijn, zoodat een groot aantal schuiten in het kanaal zijn blijven vast zitten en alle levensbehoeften duurder zijn geworden. Het brandhout, dat gewoonlijk 48 roebels de vierkante vadem kost, geldt thans 80.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 20 November.

BEVALLEN (18 Nov.): J. W. Reers, geb Scholten, doode D. — (17 Nov.): W. C. M. Wijnstroom, geb. Adriani, Z.
OVERLEDEN (14 Nov.): J. G. Rittner, 79 j. — (15 Nov.): F. Reiff, 84 j. — M. Reinfranck, geb Velthuysen, 57 j

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	18 NOV. 4½ u. gebl.	19 NOV. 4½ u.		gebl.
Nederl. Werkel. Schuld à	2½	62¾	62 15/16	à 62⅞	62⅞
Dito Dito	3	74⅞	74⅞	74 13/16	
Dito Dito	4	92 15/16	93 15/16	94⅛	94⅛
O. I. Leening 1844	4		93⅜		
Amortisatie	3½	89½	89½		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	50¾			
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	22 15/16	23 5/16	23¼	23 5/16
Nieuwe	3	40⅜			
Binnenlandsche	3	36¼	37	37⅛	37 1/16
Cert. Coup. Sp. Com.					
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	43 13/16	43 15/16	44 1/16	44
Dito Uitgestelde		21			
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	102⅝	102½	102⅝	
Dito A°. 1828—1829	5	101¼	101⅜		
Negot. 1831 en 1833	5		92¼		
Nieuwe Engelsche	4½		92⅞	93	
Negot. 1840	4	83⅞			
Dito *Stieglitz*	4	83¼			
Dito Nieuwe	5	93⅞			
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6				
Polen, Obligatiën	4	76⅜			
Aandeelen 1835		152½	152½		
Oostenrijk, Metalliek	5	73¼	73⅜	73½	
Dito Nationale	5	74¾	75	75 1/16	75¼
Dito 1847	2½	38¼	38⅜	38½	
Dito 1851 en 1852	2½	38¼	38⅜	38½	
Dito Nieuwe	5	82⅞	83	83¼	
Dito 1854	5	82⅞	83	83⅛	
Weener Bank	5	78⅜			
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250	f.				
Nieuwe dito 1854		315	315	317	
Pruiss. Aand. 1854	3½	201	201		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Onig.					
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5		97½		
Dito 1843	5		96¼		
Mexiko, te Londen £ 100	3	20⅝	20 9/16	20⅝	
Dito Onbepaalde	3	20⅝	20 9/16	20⅞	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3	20 9/16	20 9/16	20⅝	
Dito Uitgestelde		6 9/16			
Ecuador			14 5/16		
Venezuela, te Londen	4½	33¼	33⅜	33⅞	
Dito Uitgestelde	1¼	14¼	14 1/16	14 5/16	
Grieken, Bl. à £ 100	5				

Bij levendigen handel verkeerde de markt op nieuw in eene willige stemming.

N. 5 pc. Stieglitz 93⅞, ¼; O. 93¼; Frost 55, 58; B. Sp. 32½, 33; Sp. Rot. 121, 123; Sard. 104; Gren. onb. 20 9/16, [illegible]
Koers van het [illegible] Beleening 5 pCt., Prolongatie 5 pCt.,
Diskonto 5 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55	Livorno	2/m.	f 39
»	zigt	» 55 9/16	Napels	»	» 83
Bordeaux	2 m.	» 54⅞	Petersburg	»	» 1.83
»	zigt	» 55	Weenen	6/w.	» 32⅞
Madrid	3/m.	» 234	Augsburg	»	» 35 5/16
Cadix	»	» 234	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 233	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 233	»	zigt	» 35⅜
Lissabon	»	» 40	Londen	2/m.	» 11,52½
Porto	»	» 40	»	zigt	» 11,67½
Genua	2/m.	» 45	Rotterdam		» ⅛

Londen 3/m. f 11.47½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 19 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54⅜, Obligatiën 3 pc. 72; id. 4½ pc. 96⅞, Spanje 1—3 pc. 22⅞; Binnenl. 3 pc. 37⅞; Romeinen 5 pc. 64; Oostenrijk Met. 5 pc. 77⅞; id. Nat. 5 pc. 78⅞.

PARIJS, 19 Nov. Fransche 4½ pc. 91.80; 3 pc. 67.70. 1½ pc. Spanje 23¼; 3 pc. id. 38, 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 86½.

MADRID, 14 Nov. 3 pc. Schuld 39.75; id. 1 pc. 24.70.

LONDEN, 19 Nov. Cons. 93¼; Spanje buit. 3 pc. 41½; id. 1¼ pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 106; id. 4½ pc. 95; Holl. 4 pc. 96; id. 2½ pc. 65; Sard. 5 pc. 9½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 76½; Gren. uitg. 7; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22⅞; Portugal 4 pc. 45; Ecuador 14½; Venezuela 36; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 19 Nov. Met. 5 pc. 81½; id. 4½ pc. 70½; Bank Aktiën 1066; Credit Anst. 329; Wissel op Londen 10.48; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 18 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 105; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6.Th. 18½; Amst. kort 151; Hamb. 142¼; Petersburg 106¼.

BERLIJN, 19 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 105.

HAMBURG, 19 Nov. Spanje 1¼ pc. 24⅜; id. 3 pc. 31⅞; Rusl. 5 pc. 100; 4½ pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 10½; Noord-Duits. bank 99; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 19 Nov. 5 pc. Met. 77½; 1¼ pc. Spanje binnenl. 23½; id. 3 pc. 37; Wissel op Londen 3/m 117½; Parijs 93½; Weenen 113; Amsterdam —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Nov. Gaue, Ann Mc. Lean, Soerabaya.
HELVOET, 19 Nov. Morson, Alcyon, Boulogne.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 November.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 128 ℔. b. Pools. f 473, 490; 127, 129 ℔ dito f 450, 455; 128 ℔ dito f 415; 130 ℔ o. Rostocker f 500, 127 ℔ n. Geldersche f 375, 456/2 ℔ n. Bovenl. f 580; 124 ℔ n. Holst. f 290; 128 ℔ n. Geldersche f 390.

Rogge zonder verandering: 118 ℔ Archangel f 230; 118 ℔ Petersb. f 228; 118 ℔ Holsteins f 223.

Garst en haver zonder handel.

Boekweit [illegible]

Op 9 weken Olie in April ek. 85½; Nov 85 £. *Raapolie* op 6/w. f 54¼; Vliegend f 53; 1° Mei ek. f 48, ¼, Dec. f 52¼, 53, 2¾; *Lynolie* op 6/w. f 46½; Vliegend f 45, ½, Dec. f 45. *Hennepolie* op 6/w. f 48¼; Vliegend f 47.

SCHIEDAM, 19 Nov. Moutwijn f 25. Jenever f 30,50, Amst. Proef f 31,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

NEW-YORK, 4 Nov. *Katoen*. De gedrukte stemming, waarin onze markt verkeert, blijft voortduren en men schijnt in afwachting van den stand, die zoowel de europeesche als de zuidelijke markten zullen aannemen, weshalve men dan ook slechts geringe partijtjes, te zamen 5000 b. bedragende, heeft omgezet. De noteringen blijven wel dezelfde, doch zijn geheel nominaal. De berigten betreffende den oogst blijven dezelfde, wordende geschat van 2,800,000 tot 3.000,000 b. De aanvoeren zijn belangrijk en zullen zoo voortgaan tot dat het grootste deel van den oogst binnen gekomen zal zijn, zoolang de lage waterstand dit niet komt verhinderen.

De planters zijn verlangend de zoulerend prijzen te bedingen en stellen alles in het werk om hunne oogsten aan de markt te brengen. De omstandigheid zal misschien eene verhooging in de raming van den oogst brengen.

De uitvoeren naar Engeland beliepen deze week 21000 b. en voor het saisoen 51000 b. tegen 162000 b. in 1855.

Wij laten hier volgen een' staat der bewegingen sedert den eersten September gedurende de vier laatste jaren:

	1856	1855	1854	1853
Ontvangsten	445,000	481,000	255,000	223,000
Uitvoeren				
Uitv. naar Groot-Brittanje	51,000	162,000	73,000	71,000
„ „ Frankrijk	40,000	23,000	38,000	10,000
„ „ andere havens	14,000	34,000	13,000	17,000
Gezamenlijke Uitvoeren	105,000	229,000	124,000	98,000
Voorraad	803,000	289,000	211,000	177,000

NEW-ORLEANS, 25 Okt. Ontvangsten 51494 b. — Uitvoeren naar Liverpool 13936 b., Havre 6916 b., Cork 2617, Hamburg 2088, Vera-Cruz 470, Bordeaux 352. De prijzen hebben eene reduktie ondergaan, doch deze daling heeft nu opgehouden en de markt sluit vast tot een lageren prijs van ⅛ à ¼ c onder de vorige noteering.

MOBILE, 25 Okt. Ontvangsten 6505 b., geen uitvoer. De markt sluit vast tot een verlaagden prijs van ¼ à ⅜ c.

BALTIMORE, 1 Nov. *Tabak*. De aanvoeren zijn onbeduidend en tegenover de vraag voor Export zijn de prijzen merkelijk gestegen. Van Marijland werd alles wat ter markt kwam gretig opgenomen; Kentucky is schaarsch en de prijzen hooger.

Vracht voor Bremen 22 s. 6 d., Holland 32 s. 6 d.

Wisselkoers. Londen 109½ à ¾, Amsterdam 41¼, Bremen 80½.

HAVANA, 29 Okt. *Suiker*. De markt is zeer levendig en ware de wisselkoers niet zoo schadelijk, zonde er stellig veel meer gedaan zijn. De ordinaire kwaliteiten, waarin het meest is omgezet tot iets lagere, de fijne soorten echter, die meer gezocht zijn, vooral voor Spanje, tot iets hoogere prijzen genomen.

Tabak. De hevige regens, die onlangs gevallen zijn, hebben den Oogst in de vuelte Abajo veel beschadigd, behalve in eenige distrikten waar de regens niet zoo sterk waren. De volgende Oogst zal dan ook niet vroeg zijn. De houders van eenige partijtjes eischen hoogere prijzen, en hebben veel kans die te bedingen.

Advertentiën.

De Zalf en Pillen van Holloway, werken op eene verbazende wijze ter genezing van *zeere* of *niske beenen*. F...... M...., in de Warmoesstraat te *Amsterdam* woonachtig, had gedurende acht jaren zeven zweren aan een zijner beenen, waaruit zich onophoudelijk vocht ontlaste, en welke kwaal hem zeer ellendig en ongelukkig maakte. Vele geneesmiddelen werden op hem beproefd, doch alle te vergeefs, terwijl zijn toestand hoe langer hoe meer verslimmerde. Eindelijk nam hij zijne toevlugt tot de zalf en pillen van Holloway, en na de voorschriften dezer wegens, gedurende ruim twee maanden stiptelijk opgevolgd te hebben was hij volmaakt genezen, en is nu instaat beter dan ooit zijne beenen te gebruiken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. *Potjes Zalf* à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht, hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depôthouder te *Prinsland*, en bij J. STRAATMAN, hoofddepôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*. (2528)

De Boekhandelaar, C. L. VAN LANGENHUYSEN zal heden verkrijgbaar stellen:

DE PLATTE GROND

VAN DE

STAD AMSTERDAM,

met duidelijke aanwijzing der negen Parochiën, zoo als die met 1 Januarij 1857 zullen worden ingevoerd.

Prijs 80 Cents.

De Koopers dezen Platte Grond, zullen daarbij gratis ontvangen de omschrijving der parochiale grenzen.

(*Wordt niet in kommissie gezonden.*)

DE TOESCHOUWER,

MAANDSCHRIFT VOOR BESCHAAFDE KRINGEN

De ondergeteekende verzoekt degenen, welke prospektussen aanvragen van den **TOESCHOUWER**, voortaan hun brieven te willen frankeeren. Op *franko* aanvraag zal het Prospektus terstond *franco* worden toegezonden. De strekking van dit **nieuwe Maandwerk**, alsmede de inhoud der voornaamste artikelen, welke in de eerste Nommers zullen verschijnen, vindt men in dat Prospektus opgegeven.

Men kan dit ook, des verkiezende, door middel van zijn gewonen Boekverkooper ontbieden.

Heeren **Inteekenaren**, die hun namen nog niet hebben opgegeven, worden beleefdelijk verzocht, dit *zoo spoedig mogelijk* en in allen gevalle voor 1°. December aanstaande te doen.

AMSTERDAM, 19 November 1856. C. L. VAN LANGENHUYSEN.

(2529)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.